

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การพัฒนาเทคนิค Real-time PCR สำหรับตรวจหาเชื้อ *S. suis* นั้น ได้ดำเนินการพัฒนาตามกระบวนการที่ได้ออกแบบไว้ ประกอบด้วย การออกแบบ Primer และ Probe การทดสอบความจำเพาะ ความไว และการทดสอบซ้ำของเทคนิคที่พัฒนาขึ้น โดยผลการศึกษาวิจัยและพัฒนาวิธีวิเคราะห์ดังกล่าวมีดังนี้

ผลการออกแบบ Primer และ Probe ที่จำเพาะต่อการตรวจวินิจฉัยเชื้อ *S. suis*

การออกแบบ Primer และ Probe สำหรับใช้ในเทคนิค Real-time PCR สำหรับตรวจหาเชื้อ *S. suis* นั้นออกแบบให้มีความจำเพาะต่อยีน NAD(P)H-dependent glutamate dehydrogenase (*gdh*) ของเชื้อ *S. suis* ทุกสายพันธุ์ ซึ่งจากการออกแบบ Primer และ Probe ด้วยโปรแกรม Primer Express® Soft version 3.0 นั้นได้คู่ Primer SS_F และ SS_R ซึ่งให้ความยาวของ PCR product เท่ากับ 79 base pair และเมื่อนำ Primer และ Probe ไปทดสอบความจำเพาะด้วยฐานข้อมูล Basic Local Alignment Search Tool (BLAST, <http://blast.ncbi.nlm.nih.gov/Blast.cgi>) พบว่า Primer และ Probe ที่ออกแบบนี้มีความจำเพาะต่อยีน NAD(P)H-dependent glutamate dehydrogenase (*gdh*) ของเชื้อ *S. suis* เท่ากับ 100 เปอร์เซ็นต์

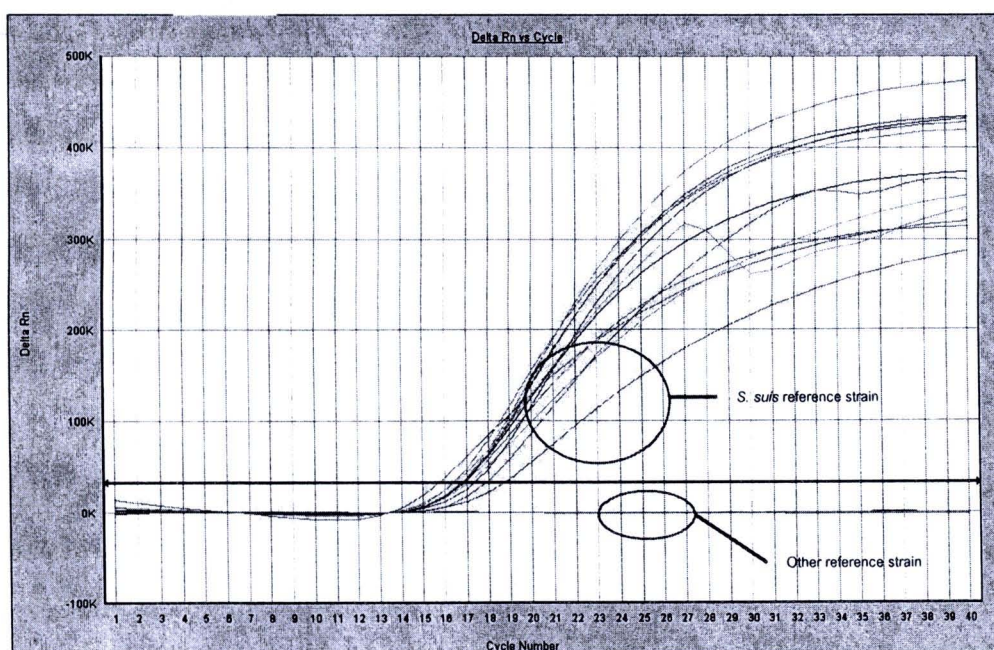
ตาราง 10 แสดงชุด Primer และ Probe ออกแบบโดยใช้ *S. suis* strain PY-2 GenBank Accession No. GU253285.1 เป็นต้นแบบ

Name	Sequence(5'→3')	Stand	Length	Start	Stop	Tm	GC%
		on template					
SS_F	GCACACCCAGAATACATCGAAGAAA	Plus	25	130	154	62.2	44
SS_R	ATGGAACACGGAAGCTGATGAT	Minus	22	208	187	59.4	45
SS_P	FAM-ACGCTCAGGCTCAACG-NFQ	Minus	16	186	171	73.0	63

ผลการประเมินประสิทธิภาพของเทคนิค Real-time PCR ที่พัฒนาขึ้น

1. ผลการทดสอบความจำเพาะ (Specificity test)

เมื่อนำชุดน้ำยา Primer และ Probe ชุดนี้ไปทดสอบกับ DNA ของเชื้อแบคทีเรียอ้างอิง จำนวน 37 สายพันธุ์ ด้วยเทคนิค TaqMan based Real-time PCR ที่ได้พัฒนาขึ้นพบว่า เมื่อใช้ตรวจ DNA ของเชื้อ *S. suis* จำนวน 16 สายพันธุ์ ให้ผลบวกทั้งหมด 16 สายพันธุ์ คิดเป็นร้อยละ 100 สำหรับ DNA ของเชื้อแบคทีเรียอ้างอิงสายพันธุ์อื่นที่ไม่ใช่ *S. suis* จำนวน 21 สายพันธุ์ ซึ่งประกอบด้วยเชื้อแบคทีเรียย้อมติดสีแกรมลบจำนวน 10 สายพันธุ์ และย้อมติดสีแกรมบวกจำนวน 11 สายพันธุ์ ให้ผลลบทุกสายพันธุ์ โดยผลการตรวจวิเคราะห์แสดงดังภาพ 4 และตาราง 11 ซึ่งจากผลการทดสอบแสดงให้เห็นว่าวิธี TaqMan based Real-time PCR ที่พัฒนาขึ้นนี้ มีความจำเพาะในการตรวจแยกชนิดเชื้อ *S. suis* จากเชื้อแบคทีเรียชนิดอื่น

ภาพ 4 ผลการทดสอบความจำเพาะการตรวจวินิจฉัย
เชื้อ *S. suis* ด้วยเทคนิค Real-time PCR

ตาราง 11 แสดงผลการทดสอบความจำเพาะการตรวจวินิจฉัย
เชื้อ *S. suis* ด้วยเทคนิค Real-time PCR

เชื้อแบคทีเรียมาตรฐาน	DMST No.	Other Designation	ผลการตรวจ วิเคราะห์ (ค่า Ct)	การแปลผล
<i>Acinetobacter baumannii</i>	10437	-	Undet. ¹	Negative
<i>Aeromonas hydrophila</i>	21250	ATCC 35654	Undet.	Negative
<i>Burkholderia pseudomallei</i>	25426	-	Undet.	Negative
<i>Escherichia coli</i>	4212	ATCC 25922	Undet.	Negative
<i>Haemophilus influenzae</i>	7943	ATCC 49247	Undet.	Negative
<i>Klebsiella pneumoniae</i>	7592	ATCC 700603	Undet.	Negative
<i>Neisseria meningitidis</i>	7949	ATCC 13077	Undet.	Negative
<i>Pseudomonas aeruginosa</i>	4739	ATCC 27853	Undet.	Negative
<i>Salmonella</i> Enteritidis	17368	-	Undet.	Negative
<i>Vibrio cholerae</i> non O1, non O139	2783	-	Undet.	Negative
<i>Corynebacterium diphtheriae</i>	11935	-	Undet.	Negative
<i>Enterococcus faecalis</i>	4736	-	Undet.	Negative
<i>Staphylococcus aureus</i>	8013	-	Undet.	Negative
<i>Staphylococcus epidermidis</i>	15505	-	Undet.	Negative
<i>Staphylococcus lugdunensis</i>	15509	ATCC 43809	Undet.	Negative
<i>Streptococcus agalactiae</i>	17129	-	Undet.	Negative
<i>Streptococcus mitis</i>	18776	ATCC 49456T	Undet.	Negative
<i>Streptococcus mutans</i>	18777	ATCC 25175T	Undet.	Negative
<i>Streptococcus oralis</i>	18778	ATCC 35037T	Undet.	Negative
<i>Streptococcus pneumoniae</i>	7945	ATCC 49619	Undet.	Negative
<i>Streptococcus pyogenes</i>	17020	-	Undet.	Negative
<i>Streptococcus suis</i> serotype 1	26745	-	17.11	Positive
<i>Streptococcus suis</i> serotype 2	18783	CCUG 7984	16.73	Positive
<i>Streptococcus suis</i> serotype 2	21386	-	16.45	Positive
<i>Streptococcus suis</i> serotype 2	21508	-	16.87	Positive
<i>Streptococcus suis</i> serotype 2	22714	-	18.71	Positive
<i>Streptococcus suis</i> serotype 2	23161	-	16.81	Positive
<i>Streptococcus suis</i> serotype 2	24002	-	16.81	Positive

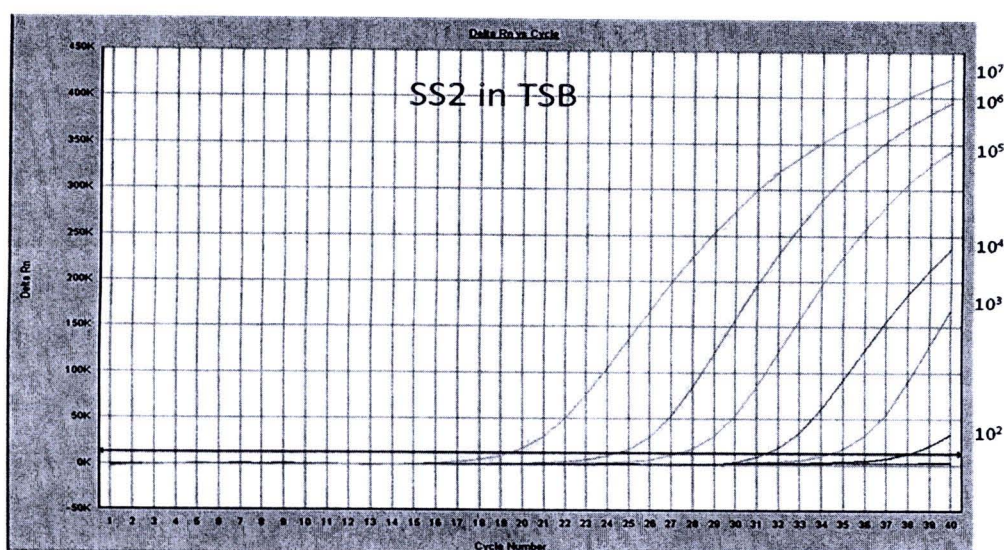
ตาราง 11 (ต่อ)

เชื้อแบคทีเรียมาตรฐาน	DMST No.	Other Designation	ผลการตรวจ วิเคราะห์ (ค่า Ct)	การแปลผล
<i>Streptococcus suis</i> serotype 2	24004	-	17.36	Positive
<i>Streptococcus suis</i> serotype 2	24005	-	16.39	Positive
<i>Streptococcus suis</i> serotype 2	24009	-	16.91	Positive
<i>Streptococcus suis</i> serotype 2	27567	-	17.86	Positive
<i>Streptococcus suis</i> serotype 14	21928	-	16.31	Positive
<i>Streptococcus suis</i> serotype 14	26012	-	16.17	Positive
<i>Streptococcus suis</i> serotype 14	26753	-	16.21	Positive
<i>Streptococcus suis</i> serotype 14	27071	-	15.84	Positive
<i>Streptococcus suis</i> serotype 14	27578	-	16.47	Positive

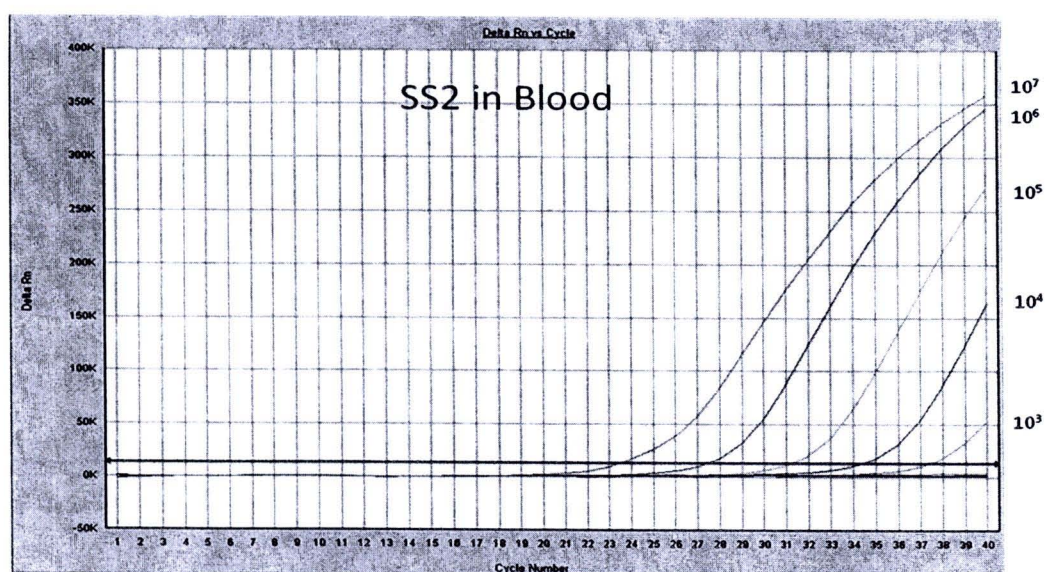
หมายเหตุ: ¹Undetecable

2. ผลการทดสอบความไว (Sensitivity test)

การทดสอบความไวในการตรวจหาเชื้อ *S. suis* ด้วยเทคนิค TaqMan based Real time PCR โดยทำการทดลองเทียบกับการตรวจนับจำนวนที่แท้จริงของเชื้อแบคทีเรียที่เจือจางลงใน TSB และ EDTA Blood ด้วยวิธี Spread plate technique บน Blood Agar พบว่าความไวในการตรวจหาเชื้อ *S. suis* ด้วยเทคนิค real-time PCR ในตัวอย่าง TSB เท่ากับ 15 cfu/ml ขณะที่ความไวในการตรวจหาเชื้อ *S. suis* ด้วยเทคนิค real-time PCR ในตัวอย่าง EDTA Blood เท่ากับ 20 cfu/ml ตามลำดับ เมื่อเทียบกับการตรวจนับจำนวนที่แท้จริงด้วยวิธี Spread plate technique ซึ่งผลการทดลองแสดงดังภาพ 5 ผลการทดสอบความไวของเชื้อ *S. suis* serotype 2 ที่เจือจางลงใน TSB ภาพ 6 ผลการทดสอบความไวของเชื้อ *S. suis* serotype 2 ที่เจือจางลงใน EDTA Blood ตาราง 12 และตาราง 13

ภาพ 5 ผลการทดสอบความไวของเชื้อ *S. suis* serotype 2 ที่เจือจางลงใน Tryptic soy broth (SS2 in TSB) ให้ได้ปริมาณเท่ากับ 10^0 ถึง 10^7 cfu/ml เมื่อเทียบกับ 0.5 McFarland Standard ซึ่งเมื่อวิเคราะห์ด้วยเทคนิค real-time PCR ที่พัฒนาขึ้น ให้ผลบวกที่ต่ำอย่างความเข้มข้นน้อยที่สุด 10^2 cfu/ml

ภาพ 6 ผลการทดสอบความไวของเชื้อ *S. suis* serotype 2 ที่เจือจางลงใน EDTA Blood (SS2 in blood) ให้ได้ปริมาณเท่ากับ 10^0 ถึง 10^7 cfu/ml เมื่อเทียบกับ 0.5 McFarland Standard ซึ่งเมื่อวิเคราะห์ด้วยเทคนิค real-time PCR ที่พัฒนาขึ้น ให้ผลบวกที่ต่ำอย่างความเข้มข้นน้อยที่สุด 10^3 cfu/ml

ตาราง 12 แสดงการเปรียบเทียบผลการตรวจวิเคราะห์เชื้อ *S. suis* ด้วยเทคนิค TaqMan based Real time PCR กับการตรวจนับจำนวนที่แท้จริงของเชื้อแบคทีเรียที่เจือจางลงใน TSB ด้วยวิธี Spread plate technique บน Blood Agar

ลำดับ	ชื่อตัวอย่าง	Spread plate technique (cfu/ml)	Real-time PCR (Ct value)
1	SS in TSB 10 ⁰	0	Undetectable
2	SS in TSB 10 ¹	0	Undetectable
3	SS in TSB 10 ²	15	38.10
4	SS in TSB 10 ³	70	34.38
5	SS in TSB 10 ⁴	660	31.44
6	SS in TSB 10 ⁵	3,385	27.36
7	SS in TSB 10 ⁶	>10,000	24.47
8	SS in TSB 10 ⁷	>100,000	19.39

ตาราง 13 แสดงการเปรียบเทียบผลการตรวจวิเคราะห์เชื้อ *S. suis* ด้วยเทคนิค TaqMan based Real time PCR กับการตรวจนับจำนวนที่แท้จริงของเชื้อแบคทีเรียที่เจือจางลงใน EDTA Blood ด้วยวิธี Spread plate technique บน Blood Agar

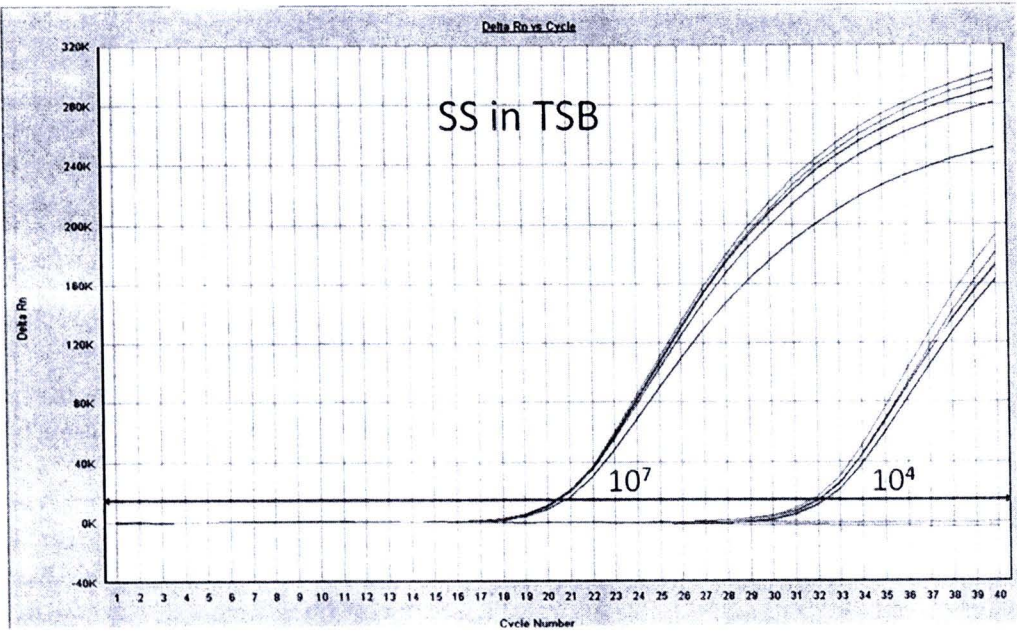
ลำดับ	ชื่อตัวอย่าง	Spread plate technique (cfu/ml)	Real-time PCR (Ct value)
1	SS in Blood 10 ⁰	0	Undetectable
2	SS in Blood 10 ¹	0	Undetectable
3	SS in Blood 10 ²	0	Undetectable
4	SS in Blood 10 ³	20	37.31
5	SS in Blood 10 ⁴	340	34.34
6	SS in Blood 10 ⁵	1,820	31.17
7	SS in Blood 10 ⁶	>10,000	27.39
8	SS in Blood 10 ⁷	>100,000	23.49

3. ผลการทดสอบการวิเคราะห์ซ้ำ (Reproducibility test)

การทดสอบ Reproducibility ของเทคนิค real-time PCR ที่พัฒนาขึ้น ดำเนินการ โดยทดสอบตัวอย่างเชื้อ *S. suis* ที่เจือจางใน TSB ให้มีปริมาณเชื้อ 10^4 และ 10^7 cfu/ml โดยทำทดสอบซ้ำตัวอย่างละ 5 การทดสอบ และนำผลค่า Ct ของแต่ละครั้งหาค่า coefficients of variation (CV) ให้ค่าเท่ากับ 0.675 เปอร์เซนต์ และ 0.800 เปอร์เซนต์ ตามลำดับ ซึ่งได้ค่าที่ น้อยกว่า 5 เปอร์เซนต์ ผลการทดสอบแสดงดังตาราง 14 และภาพ 7

ตาราง 14 แสดงผลการทดสอบ Reproducibility ของเทคนิค real-time PCR

ชื่อตัวอย่าง	ค่า Ct ของการทดสอบตัวอย่างที่					Mean	SD	CV
	1	2	3	4	5			
SS in TSB 10^4	32.34	32.03	32.06	32.06	31.73	32.04	0.22	0.675
SS in TSB 10^7	20.77	20.47	20.35	20.46	20.40	20.49	0.16	0.800

ภาพ 7 กราฟผลการทดสอบ Reproducibility ของเทคนิค real-time PCR โดยการตรวจ เชื้อ *S.suis* ที่เจือจางใน Tryptic soy broth (SS in TSB) ปริมาณ 10^4 และ 10^7 cfu/ml จำนวนตัวอย่างละ 5 การทดสอบ